

FEHÉR DÁVID

KÉP-KÉPLETEK

Hívószavak és töredékes megjegyzések
Szinyova Gergő új sorozatához

Szinyova Gergő:
Kényelmes / Kényelmetlen

Kisterem, Budapest
2018. április 8 – május 4.

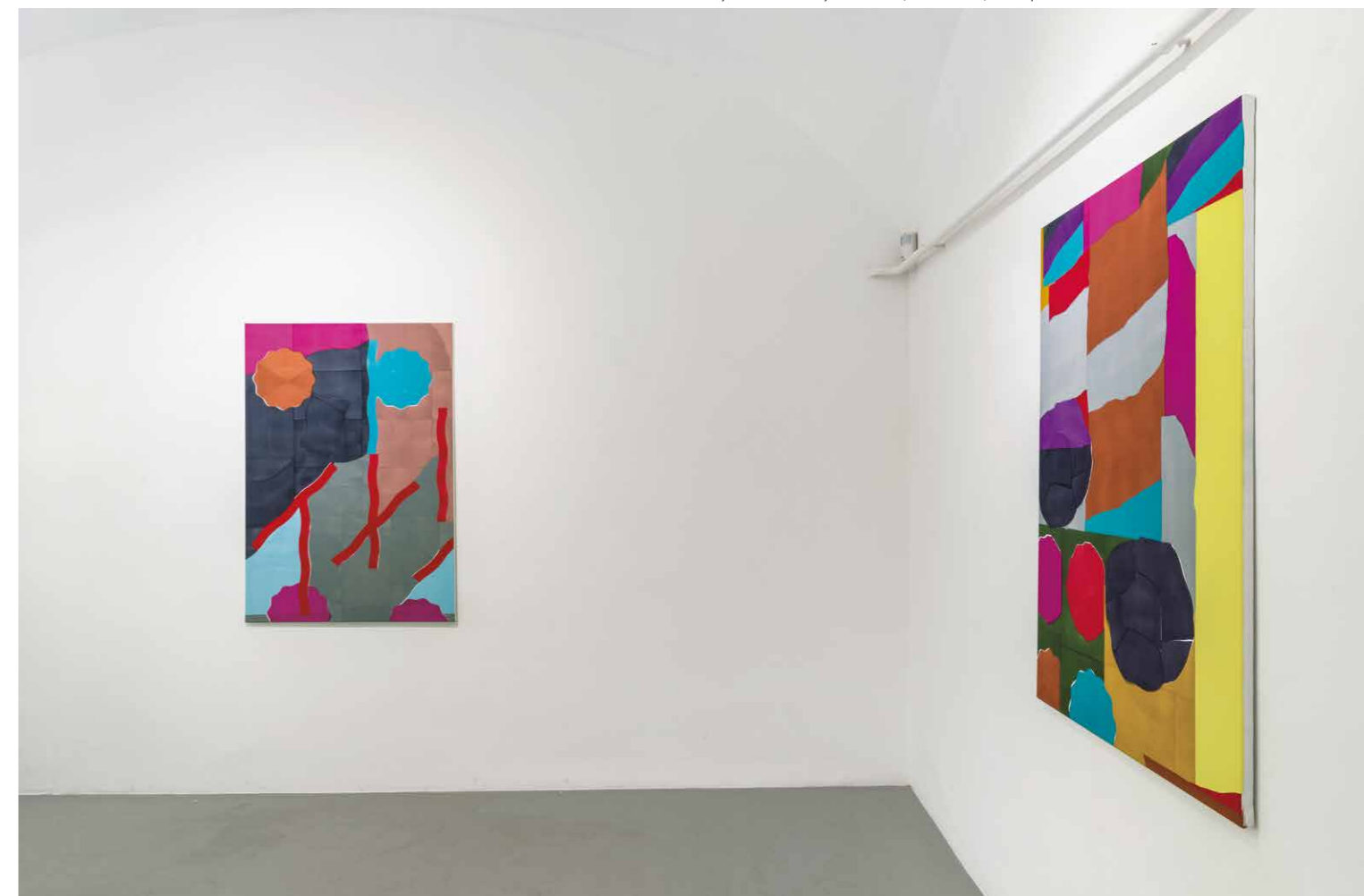
1. Szín-dimenzió (cut, paste, print, paint)

SZINYOVA GERGŐ festészetében a szín a legtöbbször elvonás tárgya. A szintelenítés, a monokrómiába fordítás meghatározó mozzanata festői gyakorlatának. Korábban, az *Imaginary Viaduct* című kiállításán a színes festmény sorozatot szürkeárnyalatossá konvertálta, majd akként is megfestette. A szintelenítés gesztusa a festői *grisaille* gyakorlatához vezet vissza, ami a trecentóban és a korai németalföldi festészetben a festői illuzionizmus eszköze volt. A szürke-fehér illuzórikus architektúrák, festett kőszobrok bekeretezték a festett képet, és megtévesztették a befogadói tekintetet. A *grisaille* modern variánsai az analóg fotográfia szürkeárnyalatos pillanatképei és a nyomdai termékek, a könyvek és a printek szürkébe burkolózó felületei. A házilagosan kinyomtatott képfájlok koszos szürkéi. Szinyova a szín kivonása által a reprodukálás folyamatát képezte le, a festészet erózióját tematizálta a technikai sokszorosíthatóság korában. A szintelenítés következő fázisaként egy újabb sorozatában festményeiből teljesen kivonta a szint: feketére festett feketével, a monokróm festészet régi toposzait idézve, a festékanyagok, pigmentek minimális különbségeit, a finom árnyalatok, csillanások játékát tematizálva. Legújabb sorozatán pedig a monokrómia átfordul harsány polikrómiába. A sorozat első, kísérleti darabjain az alapszínnel festett ecsetvonások akként keverednek egymással, mint egy festőpalettán. Újabb képein már nincsenek ecsetvonások, csak egymással érintkező, olykor élesen elváló, máskor egymásra csúszo, átfedésbe kerülő vagy épp széttartó, lebegni látszó vagy épp a kép síkjához simuló *színmezők*. A színfoltok olykor egymást ellentétezzák, máskor pedig fel erősítik egymást. Beszélhetnénk szindinamikáról, esetleg szindimenzióról.

Nemcsak a termélységek, távolságok és közelségek érzékelése miatt, hanem azért is, mert a polikrómia ezúttal a Szinyova által alkalmazott monokrómia ellenpontjaként jelenik meg, és ennyiben a festészet történeti dimenzióira, a monokróm festészet hagyományaira, a festészet Alekszandr Rodcsenko által bejelentett végére is utal. A képsorozat darabjai a korábbi fekete képek dialektikus ellenpárjainak tekinthetők: a szintelent felváltja a színes, a szögletest a gömbölyded, a szabályos formát az amorf – olykor „pixelesedő” – alakzat. Szinyova ugyanakkor mégsem mond le teljesen a monokrómiáról, hiszen új festményein minden színmező továbbra is monokróm. A festmény monokróm képek polikróm kollázsa. A kollázs ezúttal nem szó szerint értendő, mint Henri Matisse cut-outjai esetén. Festményeket látunk, amelyek nem-festészeti eljárásokat idéznek: elsősorban a kivágást és a nyomtatást. A „cut”, a „paste” és a „print” parancsát ezúttal egyesíti egyetlen parancs: a „paint”. A monokrómia és a szintelenség a kezdetektől (a *grisaille*-tól) fogva a festészet peremterületeire, kereteire, ha úgy tetszik,

Szinyova Gergő
Kényelmes / Kényelmetlen, Kisterem, 2018 | részletek a kiállításból © Fotók: Eln Ferenc

Szinyova Gergő
Cím nélkül (Kényelmetlen),
2018, akril, vászon,
100 x 70 cm

Szinyova Gergő
Cím nélkül (Ugyanakkor),
2018, akril, vászon, 130 x 90 cm

végző határait utalt. Szinyova polikrómiává váló monokrómiája pedig ekként a véget nem érő vég mintázataként is leírható.

2. Le/nyomat – ismétlés

A képek nemcsak kollázsokat, hanem nyomtatásokat is idéznek. Elsősorban rizográf nyomtatásokat. Az egymásra nyomtatott, elcsúszó színfelületek esztétikáját. A hibában rejlő szépséget. A digitális képáradat korában egyre inkább felértékelődő „low tech”, manuális sokszorosítási módszerek és a „retro” sajátos forradalmiságát. A rizográfia paradoxonát. Azt az ellentmondást, hogy a gyorsmásoló által gyártott összes példány egyedi. Szinyova motívumai, formái, alakzatai ismétlődnek, mégis egyediek. Egymás dialektikus párjai, sajátos „klónjai”, variánsai. Nyomatnak, lenyomatnak tűnnek. Reprodukciónak látszanak, ám valójában reprodukálhatatlanok. Finom áttűnésekre, kontrasztokra és harmóniákra épülő áltreiefet, ornamente alkotnak. A megismételhetőség és a megismételhetetlenség festészeti dilemmáira utalnak.

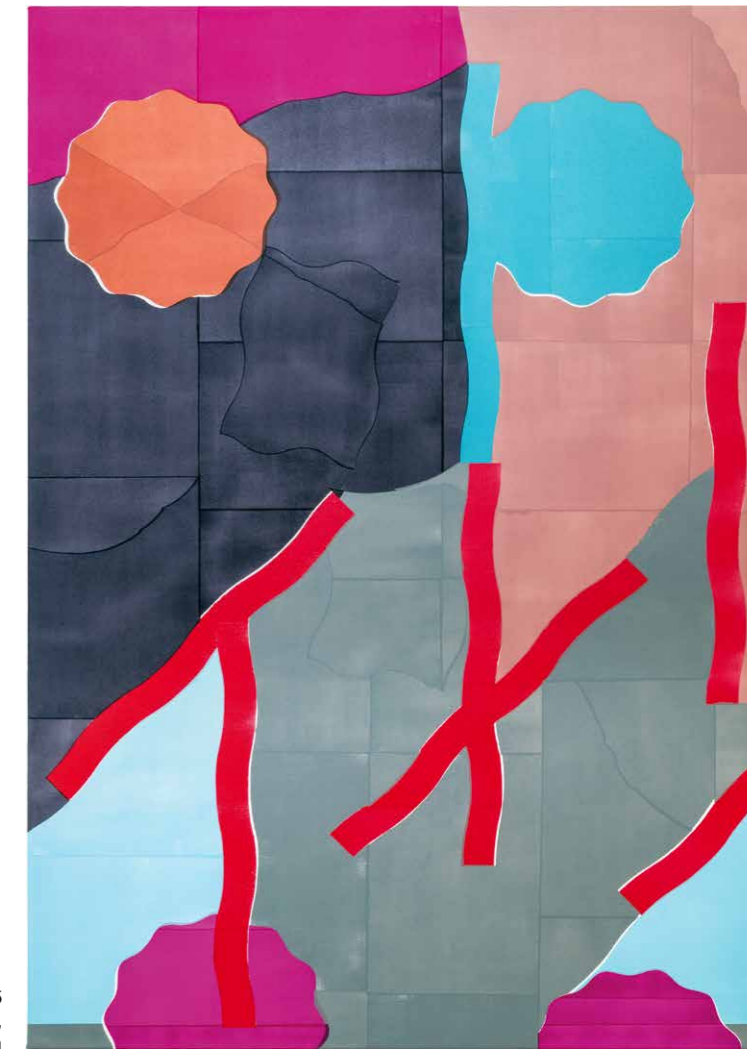
3. Formátumok – mintázatok

Áltreief és ornamente. Egy imaginárius puzzle – majdnem pontosan illeszkedő – töredékei. Zárt elemekből építkező nyitott struktúrák. Szinyova hosszú ideje alkalmaz művein alapformátumokat: az A/2, A/3, A/4, A/5 papírlapok jól ismert aránypárjait. A feleződő hosszúságú és szélességű papírfelületek szellemképszerűen felsejlő alapmodulok. Képbe komponált képek. A képmező ennyiben olyan, akár egy radikálisan felnagyított, képzeletbeli papírfelület, amely épp kijött egy rizográfából. A hangsúly az „akáron” és a „minthán” van. Míg Wade Guyton a nyomtatást avatta festészetté, addig Szinyova a festészetet avatja nyomtatássá, miközben sajátosan egymásra vetíti a digitális képek, a „low tech” sokszorosítás és a hagyományos táblaképfestészet vizualitását. Ismétlődő formái, alapmoduljai gyakran vektoros rajzokon alapszanak, digitális eredetűek, ám a táblaképeken mégis festői mélységek felé nyílnak meg. Nyomatokat idéznek (trompe l'oeil-szerűen), ám a végeredmény mégis a felületek finom vizuális játékaira épülő, érzéki festészet.

4. Festészet és sampling

A sampling, a remake, a remix fogalmait szinte közhelyszerűen alkalmazzák a kortárs festészet kontextusában. Az idézés posztmodern kultúrája helyett az utóbbi években

(lassan évtizedekben) a Gilles Deleuze és Félix Guattari által leírt rizómák sűrű hálózatához hasonló digitális linkek szertelen rendszerére szoktak hivatkozni. Minden festői gesztus egy másik festői gesztust idéz. Ahogy Bak Imre idézte egyszer Peter Weibelt, „minden kép mögött van egy másik kép”. A festő referenciák sűrű hálózatával dolgozik, még abban az esetben is, ha ennek nincs tudatában. Szinyova az absztrakció kevéssel több, mint százéves történetének különböző rétegeit és referenciáit idézi meg és rendeli egymás mellé, alá-főlé, miközben intenzív, vibráló színmezőin digitális képek, nyomdaipari termékek, design-elemek, fanzine-oldalak reminiscenciái sejlenek fel. Az új sorozat képcímei ezúttal nem automatikusan generált digitális fájlneveket idéző absztrakt kódok, hanem sejtetett-sejtelmes narratívákat sugalló, elvont fogalmak, utalásokkal teli szavak és szóösszetételek (*Momentary Situation, Short song, Unknown, Comfortless, Comfort, Half*). Szinyova nemcsak egymásra vetülő színmezők, hanem egymásra vetülő kódok és kódrendszerek sajátos interferenciáit is létrehozza, a technológia és a kép dialektikus viszonyára kérdezve. Nem felszámolja a monokrómiát, hanem polikrómiát épít belőle. Rámutatva a festészetten túlira a festészetten innen.

Szinyova Gergő
Cím nélkül (Fél), 2018, akril,
vászon, 130 x 90 cm

Szinyova Gergő
Kényelmes / Kényelmetlen, Kisterem, 2018 | részlet a kiállításból

